

Kehys 2026-29

Kaupunginhallitus 16.6.2025

Järvenpää

Kehysvalmistelun lähtötilanne

VERORAHOITUS

- Verotulot Kuntaliiton 5/25 veroennustekehikon pohjalta
 - *tasapainotettu kuntaveronkorotuksella +0,3%-yks (7,6→7,9)*
- Valtionosuudet tarkistettu VM:n 4/25 ennakollisten vos-laskelmien ja 5/25 painelaskelman pohjalta, KL verotulontasauslaskelma vuodelle 2026 6/2025
 - Verotulontasauksista ei tietoja vuodesta 2027 alkaen
 - VMn laskelmat päivittyy ”ennen kesää”
 - Valtionosuusuudistus 2027
 - ei tietoa sisällöstä eikä toteutumisesta

INVESTOINNIT

- Alustava investointiohjelma ja poistot
- Korkokulut – uuden lainan korkoa pudotettu (2,5%)

TOIMINTA

- Muutettu taloussuunnitelma 2025-28
 - sisällä 2025 0,2Me toimintakatesopeutus ja aiemmat pysyvät sopeutukset + siirrot
- Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät
 - palkankorotukset sopimusratkaisujen mukaisesti
 - suhdanteen vaikutus maankäyttökorvauksiin/muihin tuloihin
 - palvelutarvemuutokset välillisine vaikutuksineen
 - etuusvastuut 2Me vähentyen vuosittain 0,5-0,75 Me
 - maanmyyntivoitot ~-0,7 Me/v, 2026-27
- Muut muutokset
 - tehtyjen investointien, investointipäätösten sekä investointikarsintojen vaikutukset toimintakuluihin
 - varautuminen erilaisiin lakimuutoksiin
- Tarkentuvat
 - verotuskustannukset, kotikuntakorvaukset, lapsi- ja oppilasmäärämuutokset

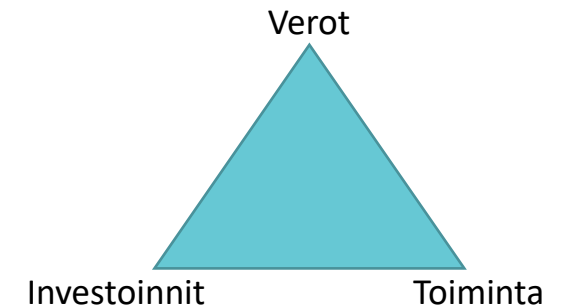
Strategisten taloustavoitteiden toteuttaminen

Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2023	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	433 (yht. 20,1 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5481 (yht. 254,8 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

Taloustavoitteisiin pääsemiseksi

- Toiminnan sopeutus
 - tulo- ja menosopeutustarve 3,64 Me/vuosi
- Investointien karsinta
 - vain investointeja karsimalla ei mahdollista päästä ylijäämätavoitteisiin
 - 2030 lainatavoitteen näkökulmasta karsintatarve inv.ohjelmasta (ilman muuta sopeutusta) 23 Me
- Veronkorotus
 - kunnallisveron korotustarve 0,3 %-yks. + 1,9 Me lisää vuosina 2027-2030

Tilanne ilman toimenpiteitä →

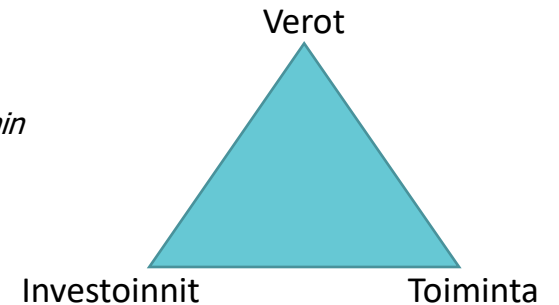
2026: taseen kertynyt ylijäämä **13,4 Me** ja lainaa 268,5Me,
2030: taseen kertynyt ylijäämä **1,6 Me (33 €/as)** ja lainaa on **324 Me (6538 €/as)**

Kehysesitys ja kaupungin strategia

- Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2023	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	433 (yht. 20,1 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5481 (yht. 254,8 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

- Kehysvalmistelussa
 - Toiminnan euroissa mukana tehtyjen sopeutus päätösten 2020-24 ja 2025 toimeenpano
 - kehyksissä ei mukana uusia toimintaan kohdistuvia toimenpiteitä – *HUOM! lopullinen sopeutustapa ratkaistaan myöhemmin*
 - muutostekijöissä pääasiassa vain pakottavia muutoksia (lait ja asetukset, palvelutarve, aiemmat päätökset)
 - Investointiohjelman aikataulutukset ja eurot tarkistettu
 - hanke-euroissa korotuksia ja merkittäviä uusia investointikohteita
 - Verotus
 - 0,3 %-yks. korotus kunnallisveroon
 - Tasapainoon vaadittu noin 3,6 Me vuosittaista parannus haettu laskelmassa verotuksen kautta – *lopullinen sopeutusratkaisu (verot ja/tai toiminta) päätetään myöhemmin*

Kehysesitys →

2026: taseen kertynyt ylijäämä 17,0 Me ja lainaa 264,8Me,
2030: taseen kertynyt ylijäämä 23,1 Me (466 €/as) ja lainaa on 302,5 Me (6105 €/as)

Verotuloennuste 05/2025 – ei korotuksia

Ero
Taloussuunnitelmaan 25-28
-14,5 M€

TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji							
Kunnallisvero	98 811	94 717	94 202	99 011	102 830	107 299	111 808
Muutos %	-51,7	-4,1	-0,5	5,1	3,9	4,3	4,2
Yhteisövero	6 442	4 876	4 220	4 446	4 700	4 930	5 135
Muutos %	-26,2	-24,3	-13,4	5,4	5,7	4,9	4,1
Kiinteistövero	18 600	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 515
Muutos %	4,2	1,4	2,5	1,2	1,7	1,8	1,2
VEROTULO KIRJATTAVA	123 853	118 457	117 765	123 024	127 439	132 495	137 457
Muutos %	-46,4	-4,4	-0,6	4,5	3,6	4,0	3,7

TA25

2025**	2026**	2027**	2028**
97 188	101 527	106 069	110 251
5,8	4,5	4,5	3,9
4 428	4 687	4 946	5 100
-4,9	5,8	5,5	3,1
19 595	19 950	20 546	20 958
1,6	1,8	3,0	2,0
121 212	126 164	131 562	136 310

2024 9-24 Muutos MTA2025

2025**	2026**	2027**	2028**	Yht 25-28
-2 986	-2 516	-3 240	-2 953	-11 695
-208	-241	-246	-170	-864
-253	-384	-637	-692	-1 967
-3 447	-3 141	-4 123	-3 815	-14 526

- Kunnallisverot:
 - Kuntien ryhmäosuuden tarkistus alaspäin 2025
 - Verotettavan tulon kehitys talousarviotilannetta heikompaa
 - Hallituksen uudet veropäätökset kompensoidaan (Ei kompensoida enää 2025 rahastotalouden kanavointia: työttömyysvakuutusmaksut nousee → verotulot laskee)
- Yhteisöverotulot:
 - Näkymä heikentynyt
- Kiinteistöverotulot:
 - Rakentamisen pysähtyminen aiheuttanut tasopudotuksen ja heikko tilanne näkyy kasvuodotuksissa

KUNNALLISVERON VEROPOHJA	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 775	1 274 350	1 313 180	1 361 058	1 426 863
Muutos %	11,6	4,4	7,3	3,0	3,6	4,8
Verotett. tulo €/Asukas	24 471	25 341	27 195	27 941	28 687	29 644
Muutos %	9,5	3,6	7,3	2,7	2,7	3,3
Efektiiivinen veroaste %	6,05	6,10	6,35	6,35	6,36	6,39
Verotettava tulo 9-2024 kehikko						
Verotettava tulo 1000 €	1 137 638	1 201 922	1 305 033	1 355 723	1 418 259	
Muutos		-14 147	-30 683	-42 543	-57 201	

Valtionosuudet 06/2025

Ero:
Talousohjelmaan 25-28 **-0,2Me**

VOS 1000 €	TP 2023	TP2024	TA2025	2026	2027	2028	2029	Yht. 26-29
VOS MTA 2025 - 2028	18 613	11 885	18 861	17 935	18 468	20 931		
VM VOS ennakko 4-25/painelaskuri 5-25/KL 6-25				18 615	18 254	20 239	20 432	77 541
Ero				680	-213	-691		-225

Valtionosuusmuutokset 2025-26

- Valtionosuusleikkaus -75 M€ → Järvenpää -370 t€
- Uudet tehtävät +72Me (pääosin mukana jo TA2025 laskelmissa)
- Sote vähennykset -8,1 M€ vuonna 2026
 - Lisäksi -1,8 M€ jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä läsiirtotarve (siirretty omavastuuosuuksiin)
 - Pysyvä kokonaisvaikutus sotesta -7,6 M€/v
 - Väliaikaiset 2023-24 maksujen korjaukset -1,9M€ maksetaan 25-27 → selittää 2028 kasvun!
- Peruspalvelujen VOS +1,6 M€ ja verotulojen tasaus +0,1 M€ kuluvasta vuodesta
- OKM VOS laskee arviolta 2 M€ vuonna 2026 ja pienenee edelleen (valmistava opetus vähentynyt!)
- **Huom! VOS-uudistuksen mukaisia lukuja ei käytettävissä 2027->**

Valtionosuus- ja tehtävämuutoksia 2026 + 72Me

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa huomioidut tehtävämuutokset ja niiden kohdentuminen perushintoihin

VM/KAO Huhtikuu 2024

Tehtävämuutokset	€
- TE-uudistus; työurien pidentämistä koskevien toimien rahoituksen siirto kunnille (siirto momentilta 32.30.55)	2 150 000
- Kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto osaksi laskennallista korvausta (siirto momentille 32.50.30)	2 562 000
- TE-uudistus; kotoutumiskoulutus (siirto momentilta 32.30.51)	104 000
- TE-uudistus; julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden rahoituksen siirto kunnille (siirto momentilta 32.30.51)	-159 000
- Kolmen vuosiviikkotunnin lisääminen perusopetukseen (siirto momentilta 29.10.30) (HO 2023)	12 017 000
- Kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen (57 vuotta täyttäneet työttömät työnhakijat)	-2 150 000
- Yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto 100 prosenttiin (HO2023) (siirto momentilta 29.10.30)	6 363 000
- Oppimisen tuen uudistaminen	53 495 000
- Esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjat	-580 000
- Työnhakijan palveluprosessin keventäminen II vaihe	-2 900 000
- Työttömyysturvaan liittyvän muistutusvelvoitteen kumoaminen	-400 000
- Kotihoidontuen Norjan malli (Puoliväliirähi 2025)	1 200 000
Yhteensä	71 702 000

Kunnat maksavat itse tehtävälisäykset, koska VOS-leikkaus 75 Me on lisäksi suurempi!

Tärkeimmät muutokset pelkistetysti

- Tehtävämuutokset lisäävät kuntien laskennallisia kustannuksia ja valtionosuuksia 72 miljoonalla eurolla
- Valtionosuuksiin tehdään 2 % leikkaus, jolla kunnilta viedään 75 miljoonaa euroa
⇒ **kunnat maksavat itse lisääntyvien velvoitteiden kustannukset**
- Kustannusten kasvua kompensoidaan indeksitarkistuksella (118 M€ / 3,8 %) ja kustannustenjaon tarkistuksella (alustava arvio 69 M€) – näkyy laskennallisten tekijöiden perushintojen nousuna
- Indeksitarkistusta jarrutetaan prosenttiyksikön leikkurilla (vaikuttaa valtionosuusprosenttiin)
- **0-12-vuotiaiden ikäluokka pienenee (väestömuutos 2023-24), minkä vuoksi 166 kunnan peruspalvelujen valtionosuus pienenee tähän vuoteen verrattuna!** (ilman verotuloihin perustuvaa tasausta ja verokomppeja)

Kehyslaskelma 2026-29 (ilman toimenpiteitä)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
KOM nettomyyntivoitot	10 776	9 748	4 387	3 592	8 017	3 983	4 019	3 842	2 818
Toimintakate muut ilman kom-my	-99 281	-101 730	-107 373	-103 542	-114 172	-120 615	-122 635	-124 775	-127 395
Toimintakate ilman nmv muutos	1,7 %	9,9 %	5,5 %	-3,6 %	10,3 %	5,6 %	1,7 %	1,7 %	2,1 %
Toimintakate	-233 172	-258 455	-102 986	-99 950	-106 155	-116 632	-118 616	-120 933	-124 577
Toimintakatteen muutos-%	1,3 %	10,8 %	-60,2 %	-2,9 %	6,2 %	9,9 %	1,7 %	2,0 %	3,0 %
Verotulot	218 400	230 999	123 853	118 457	117 765	123 024	127 439	132 495	137 457
Verotulojen muutos-%	8,4 %	5,8 %	-46,4 %	-4,4 %	-0,6 %	4,5 %	3,6 %	4,0 %	3,7 %
Kunnallisvero	194 498	204 424	98 811	94 717	94 202	99 011	102 830	107 299	111 808
Kiinteistövero	16 758	17 843	18 600	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 515
Yhteisövero	7 144	8 733	6 442	4 876	4 220	4 446	4 700	4 930	5 135
Valtionosuudet	39 838	44 925	18 843	12 011	18 861	18 615	18 254	20 239	20 432
Verorahoitus	258 238	275 924	142 697	130 468	136 626	141 639	145 693	152 734	157 890
Rahoituserät, netto	456	195	-5 430	-6 230	-5 964	-6 299	-7 206	-8 098	-8 358
Vuosikate	25 522	17 664	34 280	24 288	24 508	18 707	19 871	23 703	24 955
Poistot ja arvonalentumiset	-22 157	-21 625	-24 456	-23 005	-25 118	-26 234	-27 122	-25 573	-27 420
Tilikauden tulos	3 365	-3 961	9 824	1 283	-610	-7 527	-7 251	-1 870	-2 465
Poistoeron lisäys/vähennys	118	105	93	83	25				
Ylijäämä/alijäämä	3 483	-3 856	9 917	1 366	-585	-7 527	-7 251	-1 870	-2 465
Kumulatiivinen ylij/alij.	14 230	10 374	20 108	21 473	20 889	13 362	6 111	4 241	1 776
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asuka:	315	227	433	458	446	284	129	88	36

Huomioidut muutokset

- Muutostekijät **3,3 – 5,9 Me Me/v.**
 - TE- ja työllisyysvastuut menolisäykset 2- -0,2 Me/v.
 - Muut 2,2-6,1 Me/v
- Verot ja valtionosuudet päivitetty 6/2025
 - Ei veronkorotuksia
 - OKM (valmistavan opetuksen) VOS -2Me 2026!
 - Ei huomioi VOS eikä kiinteistöverouudistusta 2027!
- Päivitetty investointiohjelma 2026-35 + korot, poistot ja myyntivoitot
 - Investoinnit 2026-29 yhteensä 12,4 Me suuremmat
 - myyntivoitot pienemmät 2026-27 0,6-0,7 Me
 - uusien lainojen korko 2,5%

TPE 6/2025 → 2026 strategiset lainatavoite täyttyy, taseen kertynyt ylijäämä ei!

Epätasapaino/sopeutustarve 3,64Me/vuosi

Kehysesitys 2026-29 (tasapainotettu 0,3% veronkorotuksella)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
KOM nettomyyntivoitot	10 776	9 748	4 387	3 592	8 017	3 983	4 019	3 842	2 818
Toimintakate muut ilman kom-my	-99 281	-101 730	-107 373	-103 542	-114 172	-120 615	-122 635	-124 775	-127 395
Toimintakate ilman nmv muutos	1,7 %	9,9 %	5,5 %	-3,6 %	10,3 %	5,6 %	1,7 %	1,7 %	2,1 %
Toimintakate	-233 172	-258 455	-102 986	-99 950	-106 155	-116 632	-118 616	-120 933	-124 577
Toimintakatteen muutos-%	1,3 %	10,8 %	-60,2 %	-2,9 %	6,2 %	9,9 %	1,7 %	2,0 %	3,0 %
Verotulot	218 400	230 999	123 853	118 457	117 765	126 686	131 679	136 850	141 996
Verotulojen muutos-%	8,4 %	5,8 %	-46,4 %	-4,4 %	-0,6 %	7,6 %	3,9 %	3,9 %	3,8 %
Kunnallisvero	194 498	204 424	98 811	94 717	94 202	99 011	102 830	107 299	111 808
verotulolisäys						3 662	4 241	4 355	4 538
Kiinteistövero	16 758	17 843	18 600	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 515
Yhteisövero	7 144	8 733	6 442	4 876	4 220	4 446	4 700	4 930	5 135
Valtionosuudet	39 838	44 925	18 843	12 011	18 861	18 615	18 254	20 239	20 432
Verorahoitus	258 238	275 924	142 697	130 468	136 626	145 301	149 934	157 090	162 428
Rahoituserät, netto	456	195	-5 430	-6 230	-5 964	-6 299	-7 206	-8 098	-8 358
Vuosikate	25 522	17 664	34 280	24 288	24 508	22 369	24 112	28 059	29 493
Poistot ja arvonalentumiset	-22 157	-21 625	-24 456	-23 005	-25 118	-26 234	-27 122	-25 573	-27 420
Tilikauden tulos	3 365	-3 961	9 824	1 283	-610	-3 865	-3 011	2 485	2 073
Poistoeron lisäys/vähennys	118	105	93	83	25				
Ylijäämä/alijäämä	3 483	-3 856	9 917	1 366	-585	-3 865	-3 011	2 485	2 073
Kumulatiivinen ylij/alij.	14 230	10 374	20 108	21 473	20 889	17 024	14 013	16 498	18 572
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asuka:	315	227	433	458	446	362	295	343	381

Huomioitavat muutokset

- Muutostekijät **3,3 – 5,9 Me Me/v.**
 - TE- ja työllisyysvastuut menolisäykset 2- -0,2 Me/v.
 - Muut 2,2-6,1 Me/v
- Verot ja valtionosuudet päivitetty 6/2025
 - Veronkorotus 0,3 %-yks. 2026
 - OKM (valmistavan opetuksen) VOS -2Me 2026!
 - Ei huomioi VOS eikä kiinteistöverouudistusta 2027!
- Päivitetty investointiohjelma 2026-35 + korot, poistot ja myyntivoitot
 - Investoinnit 2026-29 yhteensä 12,4 Me suuremmat
 - myyntivoitot pienemmät 2026-27 0,6-0,7 Me
 - uusien lainojen korko 2,5%

TPE 6/2025 → 2026 laina ja taseen ylijäämä tavoite täyttyy, 2030 tavoitteet edellyttää edelleen yhteensä 1,9 Me menokarsintaa vuosina 2027-30

Rahoituslaskelma

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)

	TP 2024	TPE 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Vuosikate	24 288	24 508	18 707	19 871	23 703	24 955
Tulorahoituksen korjauserät	-3 696	-8 017	-3 983	-4 019	-3 842	-2 818
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	20 592	16 491	14 724	15 852	19 861	22 137
Investointimenot	-34 434	-33 080	-27 985	-40 807	-45 443	-40 110
Rah.osuudet investointimenoihin	802	1 395	940	660	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	8 159	8 419	4 686	4 728	4 520	3 315
Investointien rahavirta	-25 473	-23 266	-22 359	-35 419	-40 923	-36 795
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 881	-6 775	-7 635	-19 567	-21 062	-14 658
Bruttorahoitustarve	-180 821	-23 866	-26 825	-38 249	-39 743	-55 111
Lainakannan muutokset	-676	6 775	7 635	19 567	21 062	14 658
Lainojen lisäys	175 264	23 866	26 825	38 249	39 743	55 111
Lainojen vähennys	175 940	17 091	19 190	18 682	18 682	40 452
Lainakanta	254 075	260 850	268 485	288 052	309 114	323 772
Rahavarat	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974
Nettovelka (rahavarat-lainat)	250 101	256 876	264 511	284 078	305 140	319 798

Muutostekijät

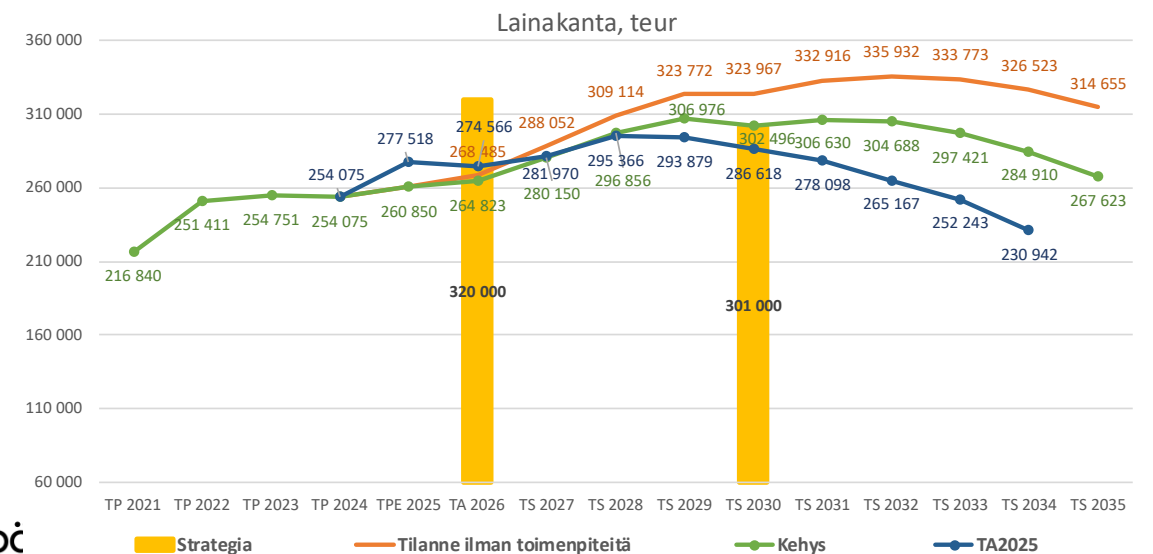
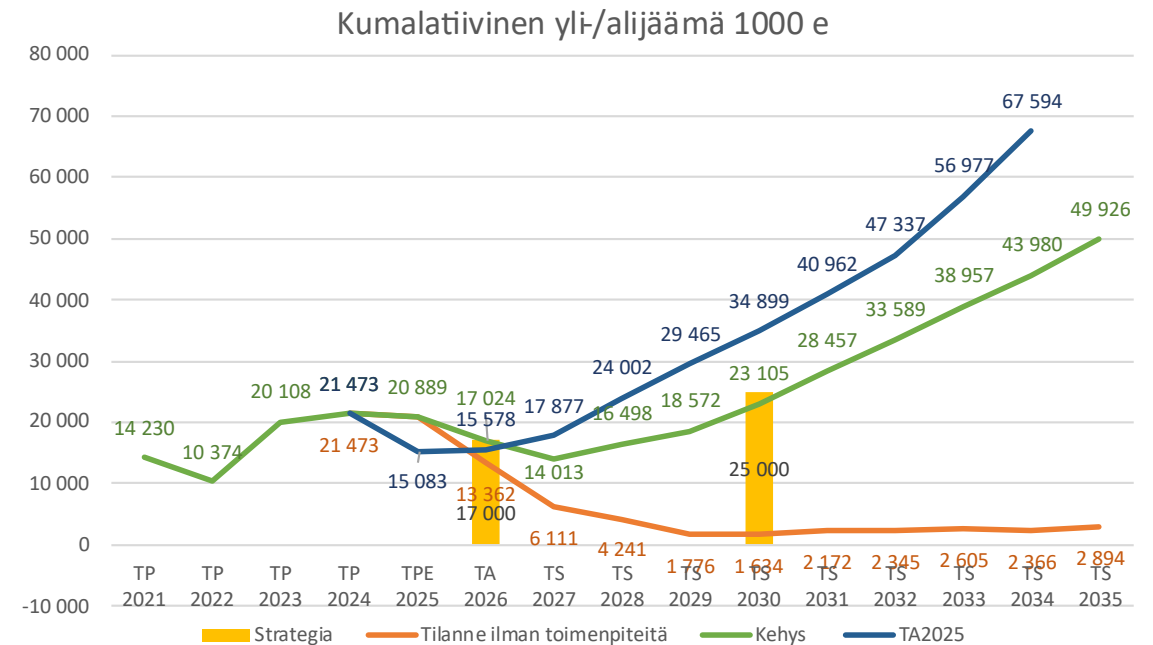
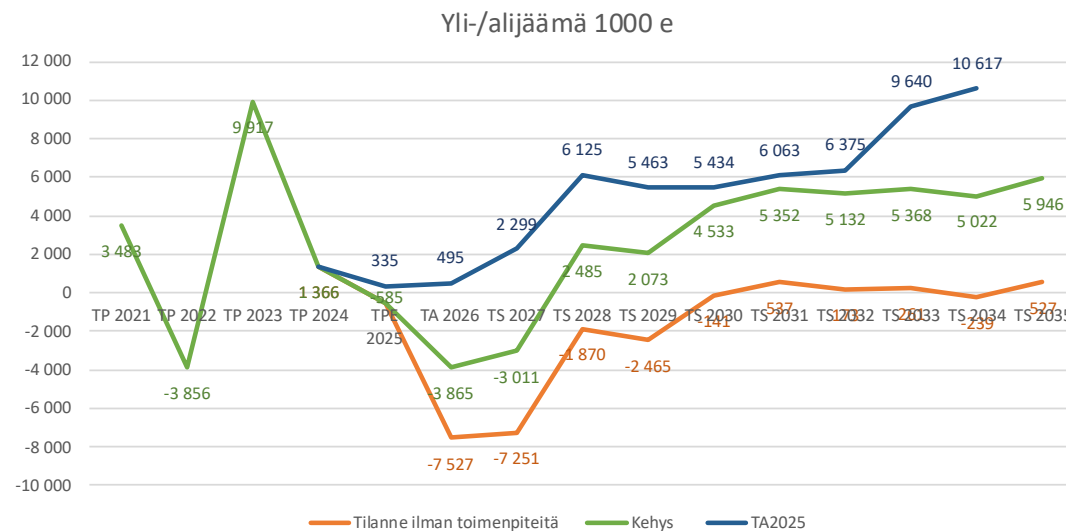
- **alustavasti ”hyväksytyt” muutostekijät 3,3 – 5,9 Me/vuosi**
 - TE-menolisäykset -0,2-2 Me/v (ml. riskivaraus poisto, ja kompensoimaton etuusmaksujen kasvu)
 - Muut 2,2-6,1 Me/v
 - Arvioimattomia tekijöitä on edelleen mm. lapsi/oppilasmäärät, kotikuntakorvaukset ja suunnitelmista poikkeavat tilaomistukset

Alueiden kunnossapidon laatutason korotus
Alueurakan kustannusvähennys
Etuusvastuiden kasvu
Granlund Managerin siirto - sisäinen meno
Granlund Managerin siirto - sisäinen tulo
Granlund Managerin siirto kaupungille - kijos kust.vähennys
Granlund Managerin siirto kaupungin hallintaan
Hankintalain uudistuksen toimeenpano - riskivaraus
Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
ICT kehittämistarpeisiin ja nykyisten järjestelmien kustannusten kasvuun varautuminen
Joukkoliikenteen valtionavustuksen väheneminen
Jää- ja uimahallijärjestelmien toiminnan varmistaminen
Keva tasausmaksun tarkistus
Lumenkaatopaikan tulojen väheneminen
Lämmityskustannusten kasvu
Maankäyttösopimuskorvausten väheneminen
Mankalan hankkeen koulukuljetukset
Rakennusvalvonnan toimintatuottojen väheneminen
Rakennusvalvonta yhteistoimintatuotot- ja kulut
Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen hinnankorotus
TE matkustuspalvelut
TE-alueen kuntalaskutus
TE-alueen kuntalaskutus/Jpää
TE-alueen yhteistoimintaosuus
TE-tulkkauspalvelujen tarpeen kasvu

Toiminta-alueittain opiskelevien luokan perustaminen
Valmennus- ja koulutuspalveluiden tarpeen kasvu
Veden tuloskehyksen muutos
Verotuskustannusten muutos
Palkankorotukset sopimusratkaisu 2025-2028
TE-alueen Palkkojen yleiskorotus
Museokohteiden puutarhurin työsuhte
TA25 TE-palveluiden riskivarausten nollaus
Keskuskentän ja tekojään sähkökulut ja siivous
Palveluverkon tiivistämisen hidastuminen/keskeytyminen
Asiakastyön vahvistaminen määräaikaaisesti ja palvelureformin toteuttaminen
TE-palvelut Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
Oppilasmäärän muutos
Lapsimäärän muutos
Korotus vuoden 2029 kuluihin
Kotikuntakorvaustulojen muutos 2026
Kotikuntakorvausmenojen muutos 2026

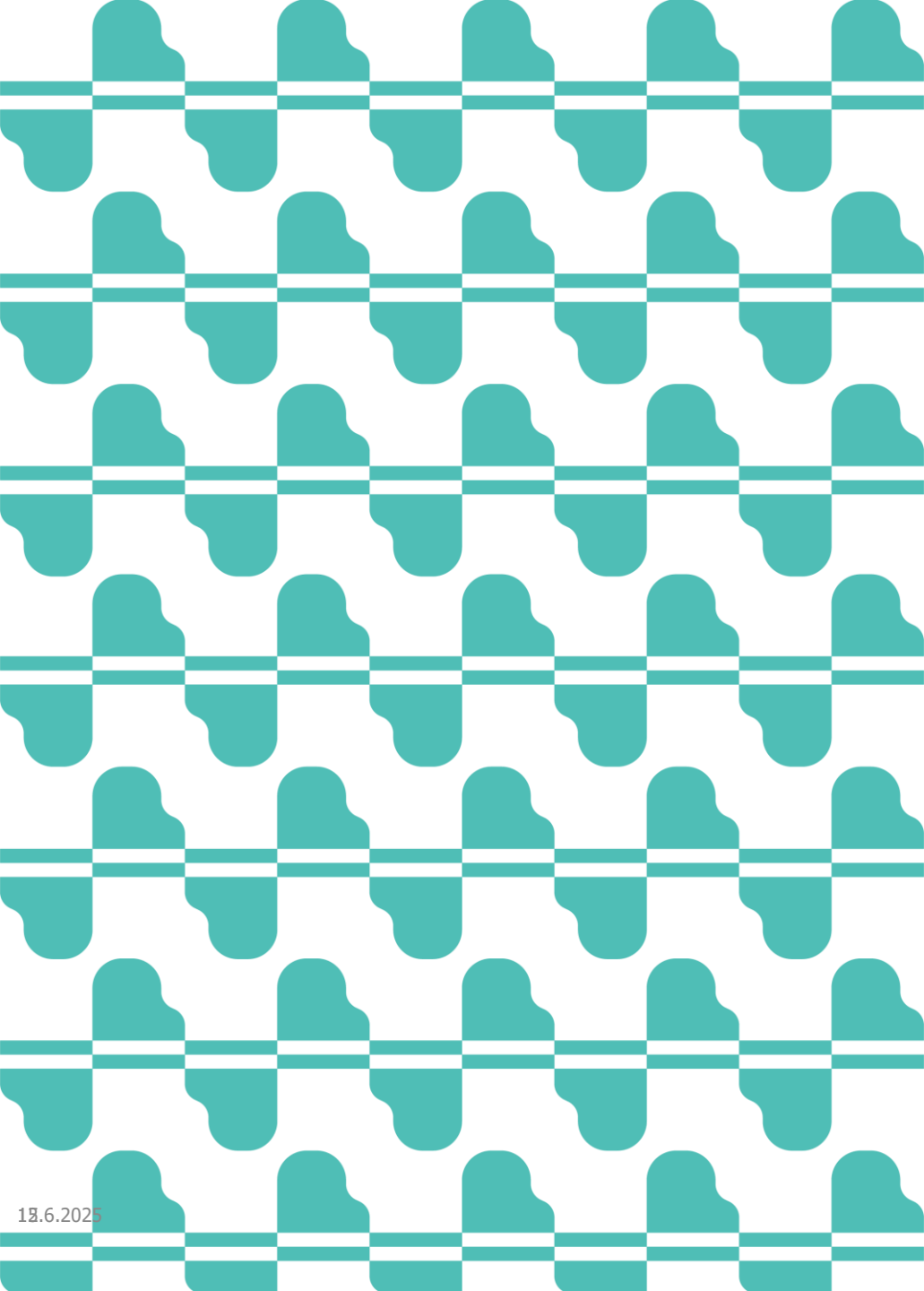
Skenaariotarkastelut

- **TA 2025 = alkuperäinen taloussuunnitelma 2025-28**
- **TPE2025 + Kehys**
 - Talousarviomuutokset ja talousarvion muutostekijät 2026-29
 - Verotulot +0,3 %-yks
 - Alustava investointiohjelma, poistot, korkokulut
- **TPE2025 + Kehyksen muutostekijät ilman veronkorotusta/ muita sopeutustoimia**

Riskejä ja epävarmuustekijöitä → taseen puskuria tarvitaan

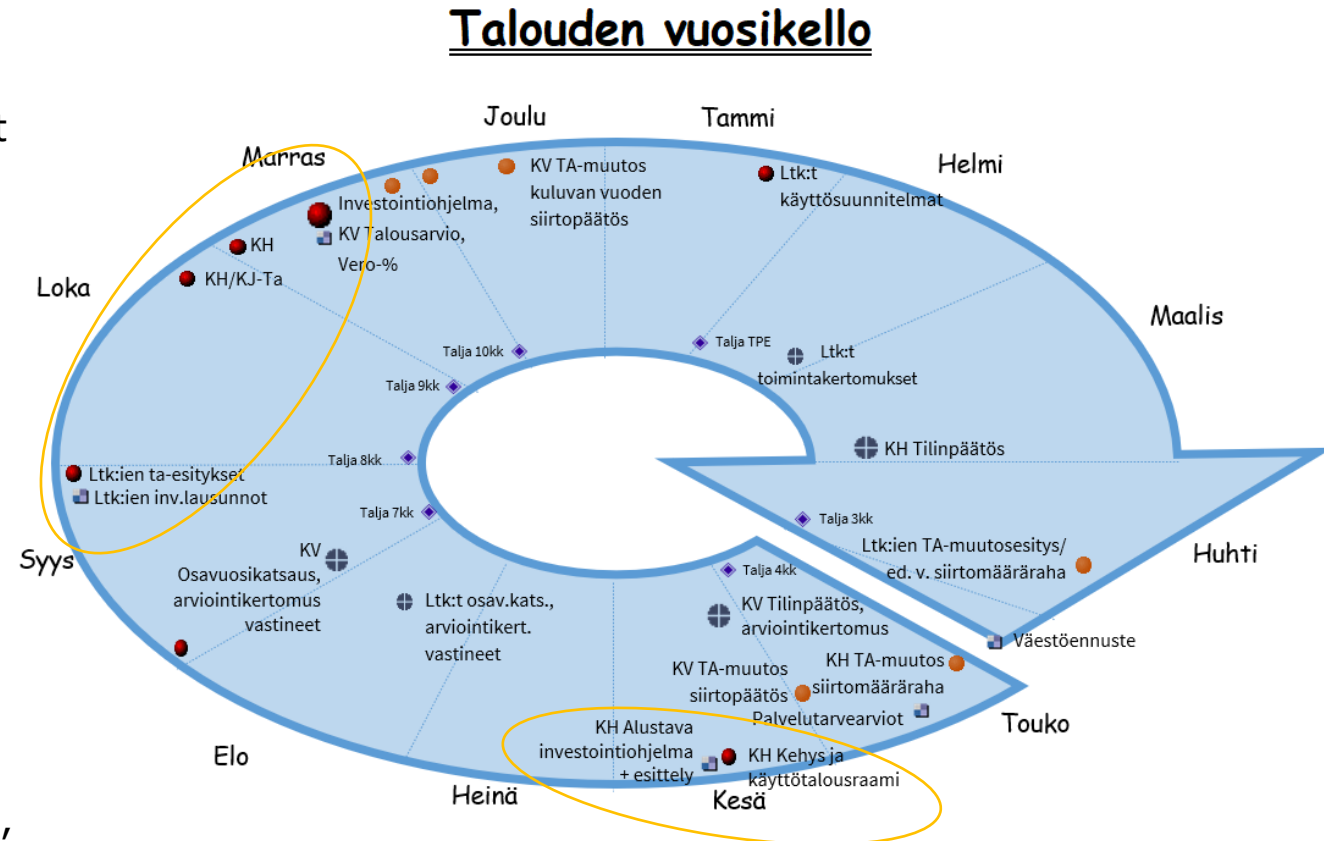
- Suhdannekehitys ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
 - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? työttömyyskehitys? inflaatio?
- Suhdanneriippuvuus on kasvanut
 - etuusvastuut työttömyydestä kasvaneet
 - valtion kompensatio etuuksista ei riitä, 2025 ylitysennuste 2,3 Me
 - uusi lakimuutos: perustoimeentulotuen kuntavastuut kasvamassa
 - verotulot heikentyneet samaan aikaan
- Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit
 - yllättävät alaskirjaukset ja korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
 - tukitarpeet, erityistarpeiset
 - osallisuusaste
- Te-kustannusten jakomallin muutos 2027: aiheuttamisperiaate
- Budjeteissa pysyminen ei onnistu, vaikka ta-muutoksilla haetaan lisärahaa vuoden aikana
- Lakisääteiset velvoitteet ilman täyskatteista rahoitusta ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
 - Normipurku-leikkaukset ilman purkuja
 - Sidosyksikköhankinta rajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset (Tiera, Sarastia, Kiertokapula)
 - Opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Rahoitusuudistukset 2027: valtionosuudet ja kiinteistöverot
- Konsernin epävarmuudet
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 500te/v
 - (JUSTin ja pysäköintiyhtiön myynti, kaupungin tasearvo ~13Me, yhtiöillä velkaa ~40Me)

Aikataulu

Taloussuunnitelman 2026 – 29 valmistelu

- Kvartaalikeskustelut ja kehysvalmistelu touko- kesäkuussa
 - pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- Kaupunginhallitus 16.6.2025
 - Kehys ja talousarvion laadintaohjeet
 - Alustava investointiohjelmanesitys
- Lautakuntien talousarvioesitykset ja investointilausunnot syyskuussa
- Kaupunginhallitus
 - kaupunginjohtajan TA-esitys 13.10.
 - kaupunginhallituksen TA-esitys 27.10
- Kaupunginvaltuusto päättää 10.11.2024: investointiohjelmasta, taloussuunnitelmasta 2026-29 ja 2026 vero-%:t
- Lautakuntien käyttösunnitelmat joulukuun 25 -tammikuun 26

Taloussuunnitelman 2026 – 29 valmistelu

- Huhtikuu
 - Hallituksen kehysriihi 22.-23.4.2025
 - Julkisen talouden suunnitelma ja Kuntatalousohjelma 30.4.2024
 - VM:n valtionosuusennuste ja painelaskelma 2026-29 14.5.2025
 - Kuntaliiton veroennustekehikko 6.5.2025
- Toukokuu
 - Investointiohjelmavalmistelu
 - Talousarviokeskustelut ja kehysvalmistelu
 - Talouspalvelut: yleiset muutostekijät, verot, valtionosuudet jne.
 - Palvelualueet: pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
 - Talous- ja konsernijaosto 27.5.
 - Lähetekeskustelu talousarviokehysten laadintaan
- Kesäkuu
 - Kaupunginhallitus 16.6.
 - Taloussuunnitelmakehys ja talousarvion laadintaohjeet
 - raamit, johon lautakuntien tulee laatia talousarvioesityksensä ja sitovuustasojen toiminta tulee sopeuttaa
 - Alustava investointiohjelmanesitys

Taloussuunnitelman 2026 – 29 valmistelu

- Elokuu / Lautakunnat
 - Taloussuunnitelmien valmistelu, iltakoulut
 - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
- Syyskuu
 - KV iltakoulu 15.9.2025: taloussuunnitelmakehityksen esittely
 - + osavuosisikatsaus 6/2025
 - Lautakunnat
 - Lautakunnan talousarvioesitys
 - Investointiohjelmalausunnot
 - Valtio
 - Hallituksen budjettiriihi 1.-2.9.2025
 - Valtion TA-ehdotus ja Kuntatalousohjelma 22.9.2025
 - Ennakollinen VOS 2026-29
 - Uudet tehtävät/tehtävämuutokset ja niiden kompensatio
 - 29.9. KH seminaari – investoinnit ja TA-tilannekatsaus
- Lokakuu
 - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
 - Kaupunginhallitus
 - 13.10. Kaupunginjohtajan TA-esitys
 - 27.10. Kaupunginhallituksen TA-esitys + investointiohjelma
 - KV-seminaari 24.-25.10.
- Marraskuu
 - Kaupunginvaltuusto 10.11.
 - Investointiohjelma 2026-35
 - Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-29
 - 2026 vero-%:t
- Joulukuu 2025 / Tammikuu 2026
 - Lautakuntien käyttösuunnitelmat
 - Valtuuston sitovien määrärahojen tarkennus/jako avainalueille